

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

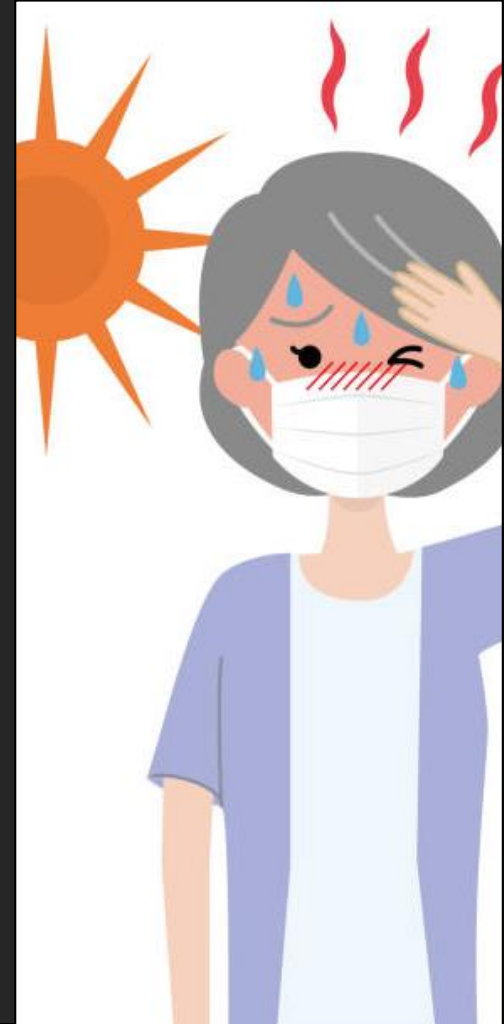
Grönskans påverkan på äldre personer i staden relaterat till värme

PÄR BJÄLKEBRING, FORSKARE INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI
JESSIKA LÖNN, DOKTORAND INSTITUTIONEN FÖR GEOVETENSKAP

Bakgrund

Bakgrund – Varför är detta viktigt?

- Värmeböljor och perioder av extrem hetta blir allt vanligare och intensivare, även i Sverige
- Äldre vuxna = riskgrupp
- Mycket forskning om urban värme och beteendemönster i värme, men begränsat om hur det rumsliga egenskaperna bidrar till hur människor integrerar med stadens närmiljö under värmeböljor
- Få interdisciplinära studier kring ämnet

Enkäten

Enkäten

- 38 frågor uppdelad i 6 delar
  - Bakgrundsuppgifter
  - Upplevelse om varmt väder och värmeböljor
  - Aktiviteter vid varmt väder och värmeböljor
  - Klimat (kunskap och åsikter om klimatförändringar)
  - Information och informationskällor kring väder
  - Avslutning
- Öppen 1 Juli – 30 November 2022
- Spreds via SPF, lokala pensionärsförbund samt åldersvänliga Göteborg
- 704 svarande både online och via papper

JÖNKÖPING UNIVERSITY

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

**HEAT -
Stadsplanering för en åldrande befolkning
i ett varmare klimat**

Enkät

Idag finns inte så mycket kunskap om hur äldre personer upplever och påverkas av varmt väder och värmeböljor. Syftet med HEAT är att undersöka, samla in och sammanställa äldre personers upplevelser och förslag på förbättringar av stadsmiljön för att möjliggöra aktiviteter även under varmare perioder. Genom HEAT hoppas vi på detta sätt få mer kunskap som sedan kan komma till nytta i framtida stadsplanering.

Studien genomförs i samverkan med lokala föreningar och organisationer för äldre personer i Jönköpings- och Göteborgs-regionen. Det är från en av dessa samarbetspartners vi har vi fått information om och kontakt med dig.

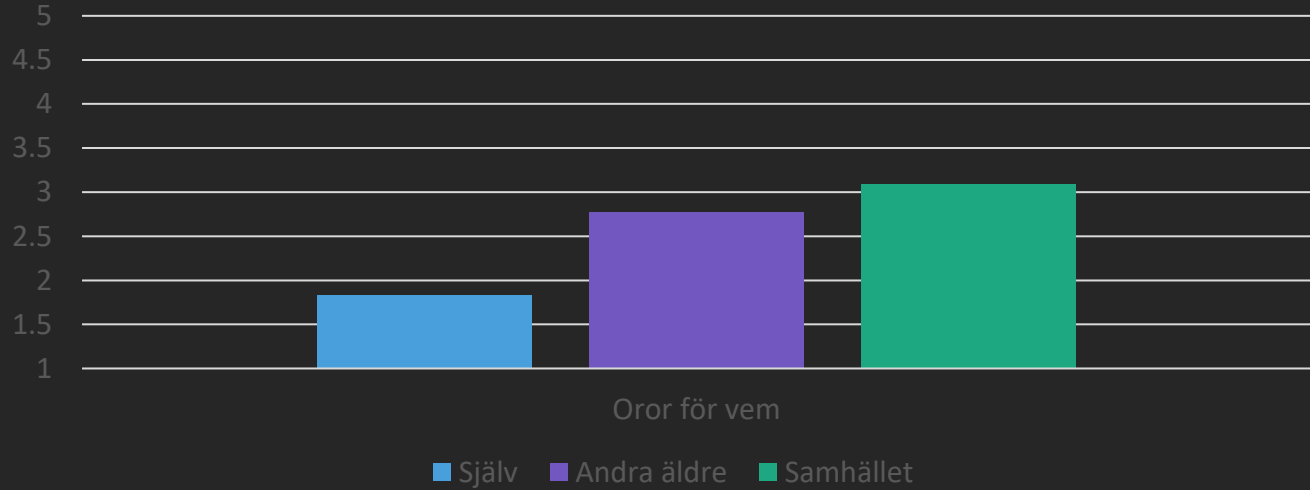
Enkäten

- **Ålder 64-92 (60% kvinnor, 56% Högutbildade)**
- Värmebölja definieras som en sammanhängande period när den maximala dagstemperaturen överstiger 25° C i minst fem på varandra följande dagar (SMHI).
- Oro för värmebölja (personlig, andra, samhälle) bedöms på en 5-gradig skala.
- Prediktorer: ålder, självskattad hälsa (1-5), sjukdomsborða (0-12), problem med inomhusvärme (1-5), upplevd betydelse av klimatfrågor (0-10).

Extremt
oroåd

Oro 1-5

Inte
alls
oroåd

Slutsats

- De äldre som svarade på vår enkät är mer oroade över hur värmeböljor påverkar andra och samhället än sig själva.
- Ålder och hälsa påverkade inte oron så mycket, vilket visar att vi kanske underskattar viktiga hälsorisker.
- Personliga upplevelser av värme gör att man blir mer orolig, vilket visar hur viktigt det är med bra stadsplanering och arkitektur.
- Att tycka att klimatfrågor är viktiga påverkar mest oron för samhället, vilket visar att vi kanske underskattar personliga risker.

Studie kopplat till grönska i städer

Betydelsen av olika stadsmiljöer för äldre vuxnas
upplevelser av värme och utomhusaktiviteter
under värmeböljor

Målet med studien

Ökad förståelse för äldre vuxnas beteendemönster under värmeböljor, kopplat till deras närmiljö

Målet med studien

Ökad förståelse för äldre vuxnas beteendemönster under värmeböljor, kopplat till deras närmiljö

Bidra med ny kunskap gällande stadsutveckling och utformningen av en åldersvänlig stad

Fokusfrågor

21. När det är värmebölja undviker jag utomhusaktiviteter

- Alltid
- Nästan alltid
- Ibland
- Nästan aldrig
- Aldrig

Fokusfrågor

28. Vad anser du är viktigt i din omgivning/närmiljö för att kunna genomföra utomhusaktiviteter i varmt väder och värmebölja?

Förklarande variabler

Miljö

Socioekonomi

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym

Socioekonomi

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning

Socioekonomi

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten

Socioekonomi

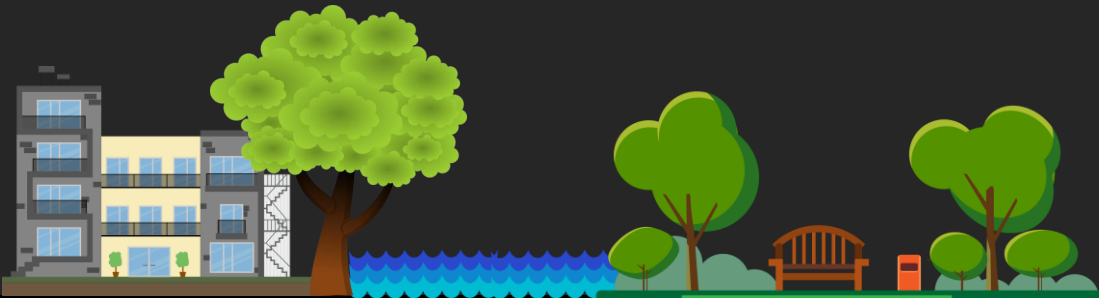

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

- Ålder

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

- Ålder
- Kön

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

- Ålder
- Kön
- Utbildning

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

- Ålder
- Kön
- Utbildning
- Boendeform

Förklarande variabler

Miljö

- Byggnadsvolym
- Krontäckning
- Avstånd till vatten
- Avstånd till park

Socioekonomi

- Ålder
- Kön
- Utbildning
- Boendeform
- Tillgång till sommarstuga

Resultat – Utomhusaktiviteter och inomhusvärme

Högre krontäckning i närområdet resulterade i mindre upplevd inomhusvärme samt mindre benägenhet att undvika utomhusaktiviteter under värmeböljor

Resultat – Utomhusaktiviteter och inomhusvärme

Högre krontäckning i närområdet resulterade i mindre upplevd inomhusvärme samt mindre benägenhet att undvika utomhusaktiviteter under värmeböljor

Närmare till park resulterade i lägre upplevd inomhusvärme

Resultat – Utomhusaktiviteter och inomhusvärme

Högre krontäckning i närområdet resulterade i mindre upplevd inomhusvärme samt mindre benägenhet att undvika utomhusaktiviteter under värmeböljor

Närmare till park resulterade i lägre upplevd inomhusvärme

Tillgång till sommarstuga resulterade i mindre upplevd inomhusvärme, mindre benägenhet att undvika utomhusaktiviteter samt mer benägenhet att vistas utomhus under värmeböljor

Resultat – Platser att söka sig till och undvika

Resultat – Platser att söka sig till och undvika

De som bodde närmre vatten sökte sig i högre grad till platser med vind

Resultat – Platser att söka sig till och undvika

De som bodde närmre vatten sökte sig i högre grad till platser med vind

Lägre ålder resulterade i starkare preferenser att söka sig till platser vid vatten och vind

Resultat – Platser att söka sig till och undvika

De som bodde närmre vatten sökte sig i högre grad till platser med vind

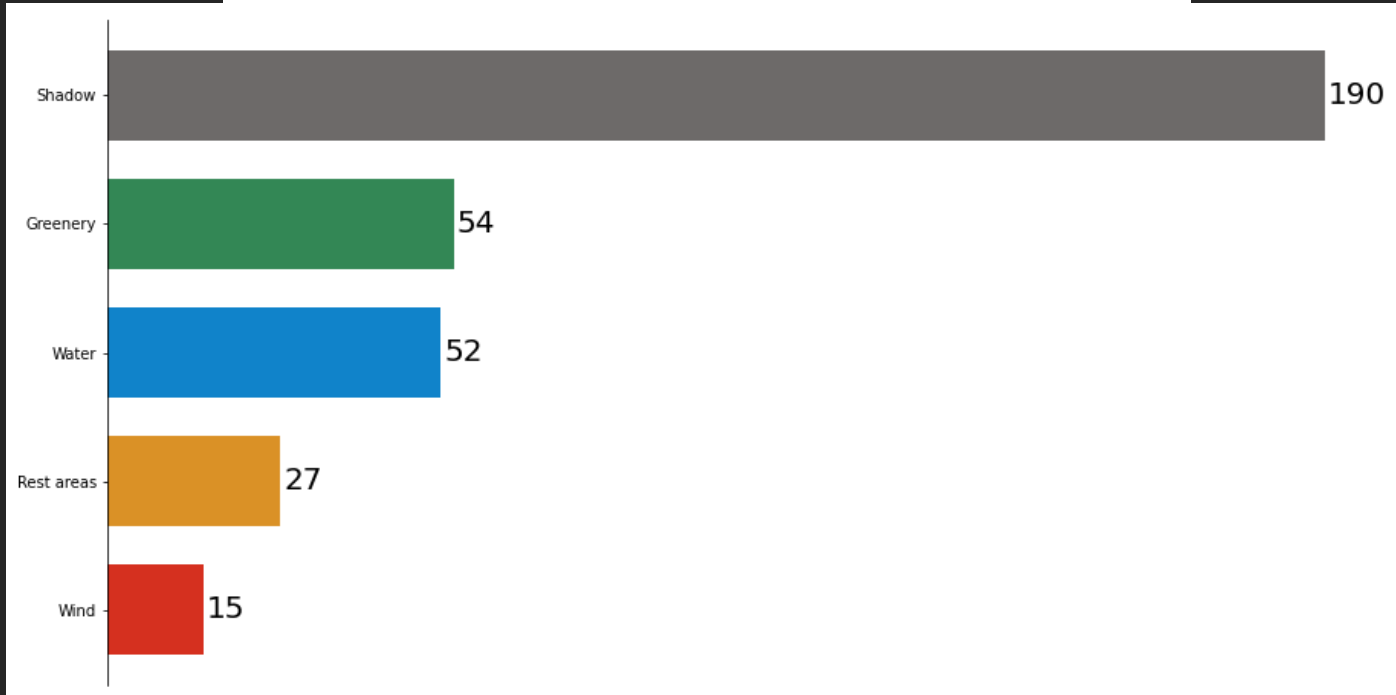
Lägre ålder resulterade i starkare preferenser att söka sig till platser vid vatten och vind

Kvinnor undvek i högre grad solbelysta gator och torg än män

Resultat – Viktiga funktioner i närmiljön

28. Vad anser du är viktigt i din omgivning/närmiljö för att kunna genomföra utomhusaktiviteter i varmt väder och värmebölja?

Take home messages

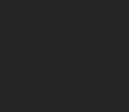
Bostadsnära grönska kan bidra till att känna sig mindre begränsad under värmeböljor

För långa avstånd till viss typ av stadsmiljö kan begränsa tillgången till dessa för äldre vuxna

Bevara befintlig vegetation och satsa på bostadsnära grönska!

Tack för att ni lyssnat!

Framtida studier – deltagare sökes!

Hur rör sig äldre vuxna i staden under sommartemperaturer?

Deltagare får en GPS- och aktivitetsarmband ihop med en dagbok som ska användas vid utomhusvistelser

Prata med mig efter dagens slut, eller mejla på:
jessika.lonn@gu.se

21632024/06/28_09:03		5	
21632024/06/29_11:11		5	
21632024/06/30_09:49		5	
21632024/07/01_10:46		5	
21632024/07/02_10:33		5	
21632024/07/03_10:03		5	
21632024/07/04_10:44		5	
21632024/07/04_15:24		5	
21632024/07/05_09:31		5	
21632024/07/05_16:35		5	
21632024/07/06_10:41		5	
21632024/07/07_16:42		5	
21632024/07/08_10:54		5	
21632024/07/08_14:37		5	
21632024/07/08_17:50		5	
21632024/07/09_18:49		5	
21632024/07/10_09:08		5	
21632024/07/11_11:58		5	

